

ภาควิชาวนผลิตภัณฑ์ฟีนเฟืองเสริมขับเคลื่อนเศรษฐกิจของ ประเทศในศตวรรษที่ 21

ผศ.ดร. พิชิต สมบูรณ์¹

ภาควิชาวนผลิตภัณฑ์ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิวัฒนาการมาจากการเรียนการสอนในสาขาการใช้ประโยชน์ป่าไม้ โรงเรียนป่าไม้ จ.แพร่ สังกัดกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเริ่มมีการเรียนการสอน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2479 ซึ่งโรงเรียนป่าไม้ ได้พัฒนาเป็นโรงเรียนวนศาสตร์ วิทยาลัยวนศาสตร์ และคณะวนศาสตร์ ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2486 ได้มีพระราชบัญญัติยกฐานะวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แผนกวนผลิตภัณฑ์ได้เริ่มก่อตั้งขึ้น สังกัดวิทยาลัยวนศาสตร์ และคณะวนศาสตร์ ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2516 แผนกวนผลิตภัณฑ์ ได้ยกฐานะเป็นภาควิชาวนผลิตภัณฑ์ โดยมี ศ.โชติ รักติประกร ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชา เป็นท่านแรก

ปัจจุบัน ภาควิชาวนผลิตภัณฑ์ดำเนินการสอนในหลักสูตรปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มีการดำเนินงานทางด้าน การเรียนการสอน งานวิจัย และบริการวิชาการ ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางไม้ และสาขาวิชาเทคโนโลยีเยื่อและกระดาษ ภาควิชาวนผลิตภัณฑ์ ทำหน้าที่ผลิตบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวิศวกรรมศาสตร์ ผสมกับความรูทางด้านเทคโนโลยีการผลิตในอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบเป็นการเฉพาะ ซึ่งประเทศไทยมีอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ อุตสาหกรรมผลิตเครื่องเรือน อุตสาหกรรมผลิตแผ่นใยไม้อัด อุตสาหกรรมผลิตแผ่นขึ้นไม้อัด อุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษ อุตสาหกรรมผลิต

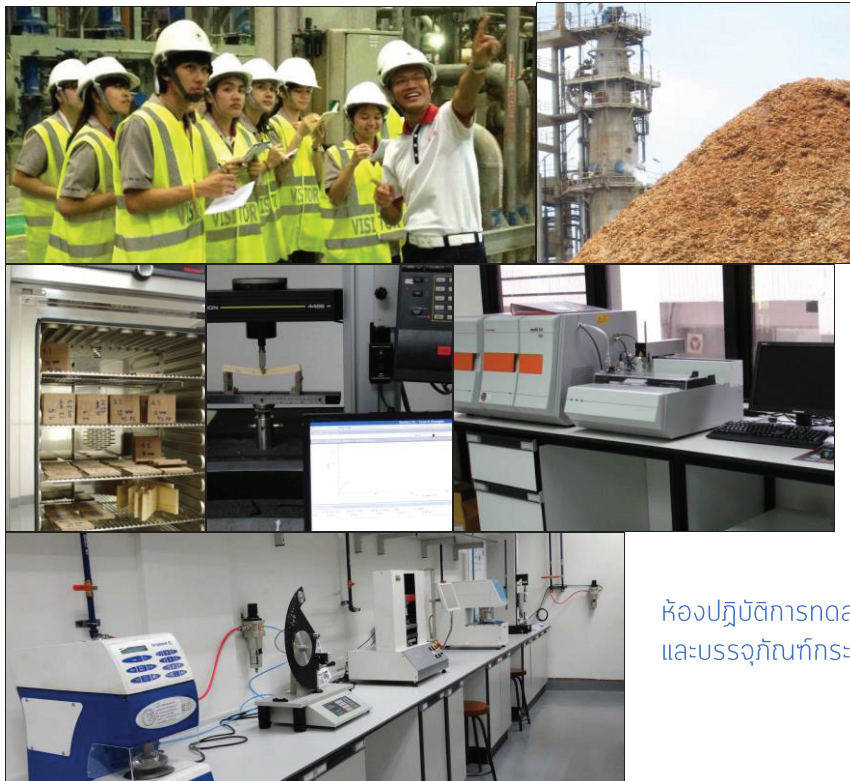
กระดาษ อุตสาหกรรมผลิตบรรจุภัณฑ์ กระดาษ อุตสาหกรรมผลิตพลังงานจากชีวมวล อุตสาหกรรมผลิตเซลลูโลส และอุตสาหกรรมผลิตไบโอพลาสติก เป็นต้น อุตสาหกรรมเหล่านี้ ได้สร้างความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทยมาอย่างยาวนานในหลายทศวรรษที่ผ่านมา

จากรายงานภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของประเทศไทย อุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบ ได้แก่ อุตสาหกรรมไม้ และเครื่องเรือน อุตสาหกรรมเยื่อ และอุตสาหกรรมกระดาษ มีมูลค่าการส่งออกของผลิตภัณฑ์รวมกันประมาณ 183,514 ล้านบาท คิดเป็น 36.82 % ของมูลค่าการส่งออกของสินค้า อุตสาหกรรมเกษตร จากข้อมูลทางเศรษฐกิจจะเห็นได้ว่า อุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งภาควิชาฯ ได้เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ในการผลิตบุคลากรและดำเนินงานในการบริการวิชาการแก่ภาคอุตสาหกรรม เช่น การรับทดสอบ รับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ไม้ เยื่อ กระดาษ และบรรจุภัณฑ์ ตลอดจนการดำเนินการให้คำปรึกษาการทำงานในภาคอุตสาหกรรม ดังนั้น ภาควิชาฯ จึงเปรียบเสมือน ฟีนเฟืองเสริมในการขับเคลื่อนให้การอุตสาหกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปได้ ซึ่งคาดว่าในศตวรรษที่ 21 อุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบ ทั้งผลิตภัณฑ์ที่เป็นวัสดุธรรมชาติและพลังงานจากชีวมวล จะเป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศ ทางภาควิชาฯ จึงได้มีการเตรียมความพร้อมที่จะรองรับการทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรมและหน่วยงานต่าง ๆ

เพิ่มขึ้นในอนาคต

การเริ่มขับเคลื่อนฟันเฟืองในการสนับสนุนทางวิชาการให้แก่ภาคอุตสาหกรรม ภาควิชาฯ ได้ดำเนินการเตรียมห้องทดสอบในผลิตภัณฑ์ไม้ เยื่อ และกระดาษให้ได้มาตรฐานสากล มีการจัดซื้ออุปกรณ์และเครื่องมือทดสอบที่ทันสมัย พร้อมกับเริ่มดำเนินการให้บริการทดสอบแก่ภาคอุตสาหกรรม ดังผลการดำเนินงานการให้บริการภาคอุตสาหกรรม ในปีงบประมาณ 2558 ภาควิชาฯ ได้มีการรับทดสอบผลิตภัณฑ์จากภาคอุตสาหกรรม ซึ่งมีจำนวนประมาณ 150 ตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้อัด ผลิตภัณฑ์แผ่นขึ้นไม้อัด ผลิตภัณฑ์แผ่นใยไม้อัด เยื่อกระดาษรีไซเคิล กระดาษพิมพ์เขียน กระดาษทิชชู กระดาษทำกล่องลูกฟูก และพลังงานจากชีวมวล ซึ่งภาควิชาฯ มี

รายรับในส่วนค่าบริการรับทดสอบประมาณ 1,424,653 บาท การดำเนินการบริการวิชาการแก่ภาคอุตสาหกรรมยังจำเป็นต้องมีการปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ภาควิชาฯ ได้มีแผนที่จะดำเนินการขอการรับรองมาตรฐานของห้องทดสอบเพื่อที่จะยกระดับมาตรฐานการทดสอบของภาควิชาฯ และคาดการณ์ว่าภายในสิบปี ภาควิชาฯ จะเป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือของภาคอุตสาหกรรม มีการเชื่อมโยงการบริการภาคอุตสาหกรรม เข้ามาใช้ในการเรียนการสอนและงานวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม และสร้างเครือข่ายกับภาคอุตสาหกรรมอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะสามารถทำให้ภาควิชาฯ พึ่งพาตัวเองได้ในอนาคต และเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในศตวรรษที่ 21 นี้

การศึกษาดูงานในโรงงานอุตสาหกรรม ที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบของนิสิตปริญญาตรี ภาควิชาวนผลิตภัณฑ์

ห้องปฏิบัติการทดสอบผลิตภัณฑ์ไม้ และพลังงานของชีวมวล

ห้องปฏิบัติการทดสอบเยื่อ กระดาษ และบรรจุภัณฑ์กระดาษ